

Grenspaal 'de oude Meulenstat' (van Hugten)

Rijksmonument: 30316 (Nederweert)

Naast [de douanepalen](#), [de baroniepalen](#) en de rijksgrenspalen die onze gemeente van België scheidt, is er in ons heemgebied nog een vierde type grenspaal te ontdekken. Dit type wordt vertegenwoordigd door de historische grenspaal 'De oude Meulenstat (van Hugten)' die onder verschillende namen in oude geschriften opduikt maar die we in het navolgende gemakshalve als 'Meulenstatpaal' zullen aanduiden.

De paal is gemaakt van hardsteen, is ruim 1.50 m. hoog, ongeveer 0,50 m. breed en heeft aan een zijde een over de hele lengte evenwijdig aan de rand lopende 'spleet'.

De 'Meulenstatpaal' staat op het punt waar thans de Brabantse gemeenten Someren en Cranendonck grenzen aan Weert en Nederweert (Limburg).

(Collectie Jan Jakobi)

De naam van dit historische grenspunt herinnert aan de plaats ('stat') van

Heemkundekring 'De Baronie van Cranendonck'

<https://heemkundekringcranendonck.nl>

de oude watermolen ('meulen') op de Sterksele Aa. Het landgoed Hugten waartoe de watermolen behoorde was van 1223-1771 in handen van de Cisterciënzerinnen-abdij van O. L. Vrouw (Munsterabdij) te Roermond. Aan het einde van de twaalfde eeuw wordt deze molen al genoemd maar aan het begin van de zestiende eeuw was de molen verdwenen. Later is er sprake van twee molenplaatsen.

In de middeleeuwen kwamen de grenzen van Hugten, Cranendonck (Budel-Maarheeze), Someren en het Land van Hom (Weert-Nederweert) hier bij elkaar. De grens werd ooit aangegeven door een oude eik, de Kruiseik.

Om een einde te maken aan de voortdurende grensgeschillen werd besloten grenspalen te plaatsen. De grens werd getrokken van hier in rechte lijn op de Willibrordusput bij Meijel.

Op 19 augustus 1549 werd hier een paal geplaatst met daarop de wapens van Brabant (naar de kant van Someren) en van Hom (naar Weert).

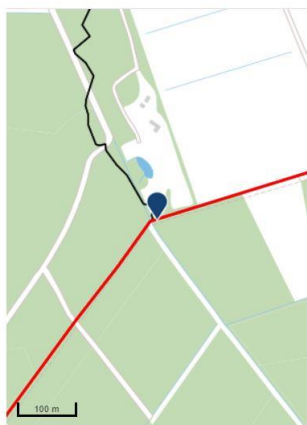
Vanaf de Vrede van Munster in 1648 tot 1795 liep hier de staatsgrens van de Republiek der Verenigde Nederlanden (Staats-Brabant) met de Spaanse, later Oostenrijkse Nederlanden (waaronder het Limburgse gebied).

Deze plek is in de eeuwen daarna steeds de grens geweest, soms tussen landen of zoals nu tussen provincies. Zo komen op dit historisch grenspunt nu de provincies Noord-Brabant en Limburg met de gemeenten Cranendonck, Someren en Nederweert bij elkaar.

In november 1717 werd de paal, die enigszins verzakt en in stukken was en reeds voorzien was van twee ijzeren banden, door de bestuurders van omliggende plaatsen verstevigd. In 1745 verving een "bequamen blauwen steen, eenen voet breed in 't vierkant" de totaal kapotte grenssteen. De toen geplaatste steen kunt u hier nog steeds zien. In 1916 werd pal naast het grenspunt het Sterksels Kanaal gegraven. De 'Meulenstatpaal' werd in 1988 en 1997 gerestaureerd nadat deze door een ongeluk was afgebroken.

Op het informatiebord staat dat het Sterksels Kanaal werd gegraven in 1916. Dit is eigenlijk niet juist. De plannen dateren wel van dat jaar, maar pas in 1918 werd daadwerkelijk begonnen met het graven van dit zes kilometer lange kanaal.

Ligging:

Vragen over dit monument?
Download monument (pdf)
Opnieuw zoeken

Monumentnummer: 30316 te Nederweert

Actualiteit gegevens: 21-03-2020

Monumentgegevens

i Monumentnummer: 30316
Status: rijksmonument
i Inschrijving register: 11 februari 1969
Kadaster deel/nr: 1942/127
Internationaal Kenteken: Nee

Locatie

i Provincie: Limburg
i Gemeente: Nederweert
i Woonplaats: Nederweert
X-Y coördinaat: 174872 - 369576

i Omschrijving

Grenspaal nabij "De Oude Graaf" (Een soort vierlandenpunt).

Locatie

Locatiennaam	Locatieomschrijving
Nederweert	Grenspaal in Weerterbos, nabij de "de Oude Graaf"

Bronnen:

-Aa-kroniek 1998-03: [De onthulling van het Informatiebord bij de "Meulenstat"-grenspaal Door Harrie Jaspers](#)

- Aa-kroniek 1988-03: [De grenspaal "De oude Meulenstat" \(van Hugten\) door Jac. Biemans](#)

-<https://monumentenregister.cultureelerfgoed.nl/monumenten/30316>

Jac. Biemans, 'De grenspaal bij "de oude molenstat" van Hugten. Historische notities over een eeuwenoud grenspunt en een monumentale grenspaal' in: Alfons Bruekers (red), Nederweerts verleden: doorsneden land (Nederweert 1989), 109-122.